

Årsrapport 2020

O save the
orangutan

Pandemin har gjort vårt arbete allt viktigare

Det är inget tvivel om att 2020 var ett ovanligt år. När coronapandemin slog till var vi på Save the Orangutan tvungna att ersätta fysiska arrangemang med digitala insatser samt anpassa våra aktiviteter på Borneo. Tillsammans med våra lokala partners lanserade vi snabbt nya initiativ för att skydda anställda, orangutanger och lokalbefolkningen i insatsområdena från smittan. Restriktioner infördes också på rehabiliteringscentren och på fältet.

Samtidigt tydliggjorde pandemin ytterligare hur viktigt vårt arbete är. Skövling av regnskog på Borneo är en katastrof för biologisk mångfald, klimatet och lokalbefolkningen. Naturförstörelse tvingar de vilda djuren närmare människan, och detta skapar grogrund för nya pandemier. Coronapandemin har gett oss en tydlig signal om att naturskydd inte endast är viktigt för biologisk mångfald och klimatet utan även för vår egen hälsa. Vår tids största kriser måste därför ses i ett större sammanhang om vi ska kunna lösa dem.

Coronakrisen fick en betydande påverkan på vårt arbete, eftersom orangutanger med stor sannolikhet kan smittas av det nya coronaviruset. Det finns orsak till oro, för om sjukdomen sprider sig till de vilda populationerna kan det i värsta fall innebära slutet för den redan akut hotade orangutanen.

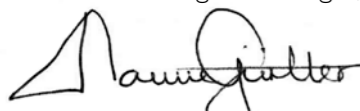
Därför lanserade vi under våren nya insatser för att skydda både vilda orangutanger och orangutangerna på rehabiliteringscentren. Insatserna skulle även skydda lokalsamhällena och inte minst de utsatta ursprungsfolken på Borneo. Arbetet har givit resultat då det hittills inte har konstaterats smitta bland varken orangutangerna på centren eller de vilda orangutangerna. Antalet smittade har sjunkit i byarna och de värsta konsekvenserna av pandemin har kunnat mildras.

Även om 2020 blev annorlunda än förväntat, var det fortfarande ett hektiskt år för oss med nya initiativ och goda resultat. År 2020 överfördes totalt 15,7 miljoner svenska kronor till projekt på Borneo. Medlen har bland annat gått till rehabilitering av föräldralösa orangutanger på Nyaru Menteng och till ett stort antal projekt för att bevara och återskapa regnskogen i nära samarbete med lokalbefolkningen.

Under 2020 har vi påbörjat flera nya projekt som fokuserar på att bland annat göra regnskogen klimatresistent, öka patrullerna i skogarna för att skydda områdena mot skogsbränder och illegala aktiviteter samt skapa hållbara inkomstkällor för lokalbefolkningen. Insatserna ska, förutom att hjälpa lokalbefolkningen att återhämta sig efter coronakrisen, leda till att vilda orangutanger och många andra arter inte förlorar sina livsmiljöer.

Detta hade inte varit möjligt utan det ovärderliga stöd vi får från individer, företag, stiftelser och institutionella givare. Det är detta stöd som gör det möjligt att fortsätta den viktiga kampen för orangutangerna, den tropiska regnskogen och ursprungsfolk.

Med vänliga hälsningar,

Hanne Gürtler
Generalsekreterare

Klimatkrisen, förlust av biologisk mångfald och pandemier: De tre kriserna hör ihop

År 2020 blev behovet av naturvård åter mycket aktuellt. Vi befinner oss nämligen i en tid då naturförstörelse förvärrar tre stora sammanhängande kriser: klimatkrisen, den biologiska mångfaldskrisen och risken för nya pandemier.

Borneos regnskog är ett viktigt exempel på sambandet mellan dessa kriser. Borneo är en hotspot för biologisk mångfald med stora områden av kolrik torvmosseskog. Denna kol frigges som CO₂ när skogen avverkas och torven dräneras.

Information om avskogning på Borneo

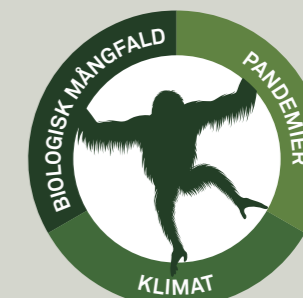
Vi har i vårt informationsarbete under 2020 fokuserat på konsekvenserna av avskogning på Borneo och sambandet mellan pandemier, klimatkrisen och förlusten av biologisk mångfald. Vi har förmedlat information om detta på våra egna kanaler, genom debattinlägg och genom att delta på Naturmødet online. Informationen omfattade bland annat hur våra projekt på Borneo bidrar till att långsiktigt bevara regnskogen för biologisk mångfald, klimatet och lokalbefolkningen.

Detta gäller bland annat nya insatser som fokuserar på sambandet mellan naturens tillstånd och människors hälsa. Insatserna innefattar att undervisa skolbarn, att utarbeta en "one health" plan för byar och att bidra med information till lokalbefolkningen och lokala myndigheter på Borneo.

Klimatsäkra regnskogarna

Skyddandet av den kolrika torvmosseskogen är av stor betydelse för både orangutanger, människor och för klimatet. Det är kärnan i flera av våra projekt på Borneo.

2020 påbörjade vi nya projekt med stöd från Civilsamfundspuljen (CISU), som specifikt fokuserar på att öka lokala skogssamhällens motståndskraft mot klimatförändringar och mildra konsekvenserna av dessa. Tillsammans med BOS Foundation, Yayasan Borneo Nature Indonesia och flera lokala byar brandsäkras och återplanteras stora områden torvmosseskog.

•
Cirka 80% av världens marklevande arter lever i tropiska skogar - inklusive orangutanen.

•
Enbart under de senaste fyra decennierna har upp till 80% av orangutangens livsmiljöer försvunnit.

•
Upp emot 20% av koldioxidutsläpp orsakade av människan är till följd av avskogning. Speciellt tropiska skogar fungerar som kolsänkor.

Insatser för att skydda orangutanger och lokalbefolkning mot COVID-19

När pandemin slog till var första prioritet att skydda orangutangerna, som det nya coronaviruset utgör ett betydande hot mot. På kort tid startade Save the Orangutan flera insatser för att förebygga och begränsa smittan.

Genom stöd från privata givare och privata stiftelser kunde Save the Orangutan under 2020 överföra 1,1 miljoner svenska kronor till våra lokala partners för olika COVID-19-insatser på Borneo.

Rehabiliteringscentrens beredskap

Så snart pandemin drabbade Indonesien stängdes rehabiliteringscentren för besökare och strängare säkerhetsåtgärder och löpande test infördes för att minska risken för smittspridning. Insatserna för att återföra orangutanger till det vilda ställdes in under 2020. Det samma gällde flyttning av orangutanger till de regnskogsbevuxna öarna som utgör den sista fasen i rehabiliteringsförloppet. Rehabiliteringsarbetet kunde dock fortsätta med restriktioner.

I mars startade Save the Orangutan en nödsamling för att säkra tillräcklig skyddsutrustning och desinfektionsmedel till centrets veterinärer och djurskötare i en tid då priset på skyddsutrustning och medicin rentav exploderade. Mer än 160 000 svenska kronor samlades in.

Corona smittan får inte komma in på centren

För att skydda orangutangerna och personalen på rehabiliteringscentren på bästa möjliga sätt är det extremt viktigt att personalen inte tar med sig smittan in på centren.

Med stöd från bland annat QATO Fonden inledde Save the Orangutan därför ett stort arbete för att minska smittspridningen i byarna kring rehabiliteringscentret Nyaru Menteng. Information om smittorisk, tillgång till tester och distribution av

skyddsutrustning och hygienartiklar resulterade i att smittspridningen sjönk avsevärt medan projektet pågick och inga orangutanger har smittats. Då smittspridningen ökade ytterligare i Indonesien i slutet av 2020 intensifierades insatserna igen.

Insatser nära de vilda orangutangerna

COVID-19 utgör också en risk för vilda orangutanger. Många ursprungsfolk som anses vara speciellt utsatta under coronakrisen bor dessutom också nära regnskogen.

Därför startade Save the Orangutan, tillsammans med BOS Foundation och Yayasan Borneo Nature Indonesia, en akut COVID-19-insats i de områden där vi arbetar med naturvård. Insatserna har finansierats av Civilsamfundspuljen (CISU), Svenska Postkodsstiftelsen och privata bidragsgivare. Denna insats har också varit framgångsrik. Det har inte funnits några tecken på smitta bland de vilda orangutangerna, smittspridningen i byarna minskade och de värsta konsekvenserna av pandemin kunde mildras.

De långsiktiga konsekvenserna av krisen

Tyvärr är sjukdom inte den enda konsekvensen av pandemin. Under nedstängningen på våren ökade avverkning av regnskog. Krisen har också lett till matbrist och ökande fattigdom i Indonesien.

Därför har vi startat flera nya projekt som ska mildra konsekvenserna av den ekonomiska lågkonjunkturen bland annat genom ett ökat fokus på att skapa nya hållbara inkomstkällor, såsom odlingsträdgårdar och fiskdammar i Mawas områdets byar. Samtidigt hanteras problemen med ökad avverkning genom utökad patrullering och utbildning av lokalbefolkningen. Detta görs med stöd av CISU i områdena Mawas, Sebangau och Rungan, som tillsammans är hem för över 11 000 orangutanger.

#ORANGUTANFREEDOM

468 ORANGUTANGER
FRISLÄPPTA UNDER 2012-2020

6 FRISLÄPPTA UNDER 2020

ORANGUTANGER
PÅ NYARU MENTENG
295 i rehabilitering
6 nykomna under 2020

ORANGUTANGER
PÅ SAMBOJA LESTARI
122 i rehabilitering
2 nykomna under 2020

UNGAR FÖDDA
UNDER 2020 AV
FRISLÄPPTA
ORANGUTANGER
3

COVID-19 och den akut hotade orangutangen

Det finns omfattande vetenskapliga bevis för att orangutanger och andra människoapor är känsliga för de virus och bakterier som förorsakar luftvägs-sjukdomar hos människor. SARS-CoV-2, det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen COVID-19 hos människor, kan därför också utgöra ett hot mot orangutanger. Det finns dock ännu inga dokumenterade fall av sjukdomen hos orangutanger.

Rekordmånga projekt ska skydda och återskapa regnskogen

Ett av de största hoten mot orangutanen är förlusten av livsmiljöer. Samtidigt är avskogning ett stort hot mot klimatet, biologisk mångfald och ursprungsfolk. Det är därför Save the Orangutan arbetar med våra partners och lokalbefolkningen på Borneo för att bevara och återskapa regnskogen.

Under 2020 har vi haft ett stort fokus på att utveckla nya projekt för att skydda skogen på Borneo. Det innebär att vi har startat projekt i nya områden och att våra insatser sträckt sig till ett ökande antal byar.

Skogsskydd på marken och från ovan

Under 2020 uppgraderade vi insatserna för att förhindra skogsbränder och illegala aktiviteter i skogarna. Vi utvidgade våra arbetsområden till att även omfatta nationalparken Sebangau i centrala Kalimantan, där fler än 6 000 vilda orangutanger lever. Här arbetar vi med Yayasan Borneo Nature Indonesia (BNF) och med stöd av Civilsamfundspuljen (CISU). Tillsammans med BOS Foundation inledde vi ett samarbete i Mawas med DHI GRAS, som är experter på satellitdata. Syftet är att använda satellitdata mer effektivt för att övervaka skogen och för att bedöma var brandpatrullernas resurser kan användas på bästa möjliga sätt.

Konflikthantering nära nationalpark

Save the Orangutan arbetar med BOS Foundation för att minska konflikter mellan orangutanger och människor i nationalparken Bukit Baka Bukit Raya (TNBBBR). Under 2020 resulterade detta bland annat i en utbildning för 203 lokalinvånare. Med stöd från CISU arbetar vi också för att minimera lokalbefolkningens konflikter med nationalparken så att människor och orangutanger kan samexistera i skogen. Detta har bland annat inneburit kapacitet-

suppbyggnad för vår lokala partner i området samt kartläggning av lokalbefolkningens traditionella användning av skogen så att orangutanger inte framöver återförs till det vilda i närheten av dessa områden.

Stöd för att samla in ny kunskap

Save the Orangutan samarbetar med olika forskningsinstitutioner för att få ny kunskap som kan förbättra arbetet för orangutangerna. År 2020 inledde vi ett nytt samarbete med Köpenhamns Universitet för att utveckla en app som ska användas till att samla in data från den lokala skogsövervaknings- och brandpatrullerna. I samarbete med BNF arbetar vi för att etablera en forskningsstation i Rungan området på Borneo, varifrån områdets biologiska mångfald kommer att studeras. Och under 2020 fortsatte vi vårt stöd till Tuanan Research Station i Mawas, som undersöker vilda orangutangens beteende. Bland annat bidrog vi till att bygga en gångbro som underlättar observationer djupt inne i regnskogen.

Kampen för ursprungsfolks rättigheter

Under 2020 gjordes stora framsteg i arbetet för att stärka ursprungsfolks möjligheter till att få rättigheter till sina skogsområden, vilket ofta är ett av de mest effektiva sätten att bevara skogen. Vi arbetar nu med BOS Foundation för att stötta 21 byar på Borneo i denna process - en tydlig ökning under 2020. Samtidigt arbetar vi med totalt 33 byar för att skapa bättre levnadsvillkor för lokalbefolkningen.

Det är också viktigt för oss att sprida kunskap om ursprungsfolken, bland annat Dayak Wehea stammens unika kultur och deras förhållande till naturen. År 2020 producerades bland annat en film om stammen med stöd från danska Kulturstyrelsen.

Områden där vi stöder skogsbevarande insatser:

- Mawas torvmosseskog
– 2 500 vilda orangutanger
- Rungan området
– 3 000 vilda orangutanger
- Torvmosseskogen Sebangau
– 6 000 vilda orangutanger
- Nationalparken Bukit Baka Bukit Raya (TNBBBR)
– 167 frisläppta orangutanger
- Kehje Sewen skogen
– 121 frisläppta orangutanger
- Nationalparken Bukit Batikap
– 190 frisläppta orangutanger

©BOSF

Återskapandet av regnskogen

Save the Orangutan arbetar i nära samarbete med BOS Foundation för att återplantera träd i Mawas torvmosseskog.

Resultaten för 2020 var:

- 37 778 träd, motsvarande 34 hektar, återplanterades.
- 78 570 plantor producerades.
- 21 brunnar etablerades och 9 dräneringskanaler blockerades för att skydda de nya områdena från skogsbränder.
- 2186 lokalinvånare deltog i arbetet, vilket är en betydande ökning som möjliggjorts genom stöd från CISU.

©BPI

Så användes pengarna under 2020

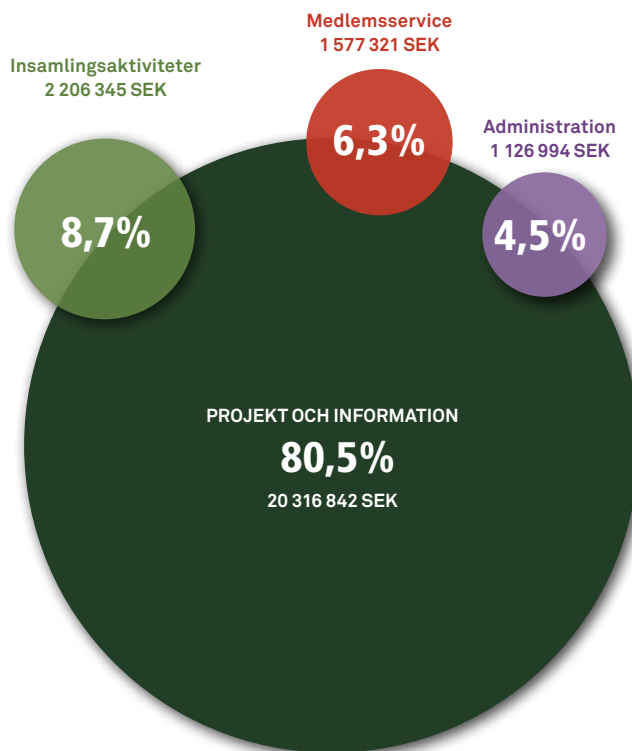
Insamlade medel

Save the Orangutan samlade in 25,2 miljoner svenska kronor under 2020 från privata bidragsgivare, företag, stiftelser och institutionella givare. Av detta samlades 22,9 miljoner kronor in i Danmark, 2,0 miljoner kronor i Sverige och 0,3 miljoner kronor i England och Wales.

Fördelning av medel

Under 2020 använde Save the Orangutan 20,3 miljoner svenska kronor till ändamålsspecifika aktiviteter, vilket motsvarar 81 % av de insamlade medlen. 15,8 miljoner kronor överfördes som bidrag till våra partners på Borneo.

Save the Orangutan har under 2020 sammanlagt använt 4,9 miljoner svenska kronor, motsvarande 19,5 % av de insamlade medlen, till medlemservice, administration samt insamlingsaktiviteter. Utgifterna för administration låg under 2020 på 4,5 %. Det totala egna kapitalet minskades med 120 kSEK under 2020.

TACK TILL

Samarbetspartners

Donationer

- QATO Fonden
- Brødrene Hartmanns fond
- Kulturministeriets pulje til almennyttige projekter
- Fru Ellen Bremerdals fond til hjælp for hjemløse katte og andre vildtlevende dyr
- Sam og Mia Jarris Legat

Ett särskilt tack till de många företag och tusentals privatpersoner som stöttar vårt arbete.

SavetheOrangutan_org

Save the Orangutan
Red Orangutangen
Save the Orangutan-Sverige

@RedOrangutangen

Save the Orangutan

Danmark

Østerbrogade 146B, 1
2100 København Ø

info@redorangutangen.dk
www.redorangutangen.dk

Sverige

c/o Stavegren & Partners
Ekonomikonsult AB
Ölandsgatan 42
116 63 Stockholm

info@savetheorangutan.se
www.savetheorangutan.se

England og Wales / England och Wales

c/o Smarties Bookkeeping Limited
The Keep, Creech Castle
Taunton
Somerset
TA1 2DX
info@savetheorangutan.org
www.savetheorangutan.org.uk